

Woordvoering Tim van Heuven (DAG)

Universiteitsraad 15 december 2017

Betreffende: **Instellingsbegroting 2018 – Intern Allocatiemodel**

Budget: -

Recht: **instemmingsrecht**

Parameter compartiment = (graden + nominale inschrijvingen) * 2.500 + promoties * 67.000

Afgelopen commissievergadering is de bestuurlijke visie omtrent de kwaliteit van onderwijs pijnlijk duidelijk geworden. De RUG stelt dat zij de verdeelsleutel van OCW om de WO-rijksbijdrage te verdelen overneemt in haar eigen allocatiemodel om de 'prikkels en effecten' van dit model ook door te laten werken naar de faculteiten. De benoemde 'prikkels en effecten' komen tot uiting in het parametercompartiment, gebaseerd op het aantal inschrijvingen binnen de nominale studieduur + 1, het aantal diploma's en het aantal promoties. Een verdeelsleutel op basis van deze parameters zou kwaliteitsbevorderend zijn omdat faculteiten gestimuleerd worden hun opleidingen 'studeerbaarder' te maken. Dit toont de neoliberale bestuurlijke visie omtrent kwaliteit: hevige concurrentie bevordert kwaliteit. Concurrentie om studenten stimuleert faculteiten zich te onderscheiden en financiering op basis van diploma's stimuleert faculteiten studenten en promovendi hun opleiding koste wat kost af te laten ronden. Dit heeft tot mooie centrale statistieken geleid, zo is het studiesucces in de BA met ruim 20% gestegen, maar de vraag blijft of deze cijfers corresponderen met een werkelijke kwaliteitsverhoging. Deze discussie omtrent kwaliteit hebben wij in september al eens gevoerd aangaande het document van de kwaliteitsindicatoren. Gesteund door de universiteitsraad is toen de naam van het document veranderd omdat de overeenstemming was dat deze cijfers géén kwaliteit weergaven. Het interne allocatiemodel, met de genoemde 'prikkels en effecten' toont dat de RUG deze indicatoren toch nog als kwaliteitsbepalend ziet. DAG denkt hier totaal anders over, de prikkels uit het financieringsmodel vormen een bedreiging voor de kwaliteit van onderwijs. Het geeft faculteiten de prikkel zo veel mogelijk studenten aan te trekken en deze zo snel mogelijk door het programma heen te loodsen. 'Studeerbaarheid' is een managerseufemisme voor het versimpelen van het onderwijs om zoveel mogelijk diploma's af te leveren. Studenten verliezen veel vrijheden en worden steeds meer bij de hand genomen. Men kan wel spreken van de verschooling van het universitair onderwijs. Studieloopbaantrajecten, verplichte werkcolleges, formatief toetsen, selectieve masters en employability programma's vormen tegenwoordig de boventoon.

Daarbovenop komt nog eens dat wanneer bepaalde opleidingen niet afdoende bekostigde studenten binnen halen, deze niet langer rendabel zijn en daarmee hun bestaansrecht verliezen. In het onderzoek 'ruimte voor ongebonden onderzoek' in 2015 onderzocht het KNAW of het financieringssysteem, zowel de eerste geldstroom van het rijk als de 2^e geldstroom via NWO, invloed heeft op fundamenteel onderzoek. Zij concludeerden, ik citeer, dat: *"door het huidige beleid een aantal gebieden in de knel dreigt te komen en daarom extra aandacht behoeft"*. Deze signaalgebieden komen in alle wetenschapsgebieden

voor, maar het meest nijpend is de situatie in de geesteswetenschappen en het Nederlands recht. Toevallig ook de twee faculteiten, samen met de FEB, die relatief gezien het kleinste deel van de gemuteerde startwaarden krijgen. Het KNAW concludeert dat het financieringsmodel steeds ongunstiger uitpakt voor fundamenteel ongebonden onderzoek en stelt dat universiteiten in de eerste geldstroom en het NWO in de tweede geldstroom meer ruimte moeten bieden voor ongebonden onderzoek. DAG roept het College op om binnen het VSNU te pleitten voor een versterking van de eerste geldstroom ten koste van de tweede. Daarnaast denken wij dat de RUG zelf ook initiatief moet nemen door een groot deel van het parameter compartiment te verplaatsen naar de startwaarden ofwel de vaste voet. Dit geeft meer stabiliteit aan faculteiten, die daarmee hun signaalgebieden en fundamenteel onderzoek kunnen versterken. Daarnaast stelt het KNAW dat universiteiten de subsidies van het rijk beter moeten verdelen over de disciplines. Wij vragen dan ook aan het College en het Bureau of we samen de mogelijkheden voor alternatieve verdeelsleutels voor het interne allocatiemodel (zowel de vaste voet als het parametercompartiment) kunnen onderzoeken, om de perverse prikkels uit het systeem te halen die zowel het onderwijs en onderzoek schaden, en deze dan in de financiële kaderstellen met elkaar te bespreken.